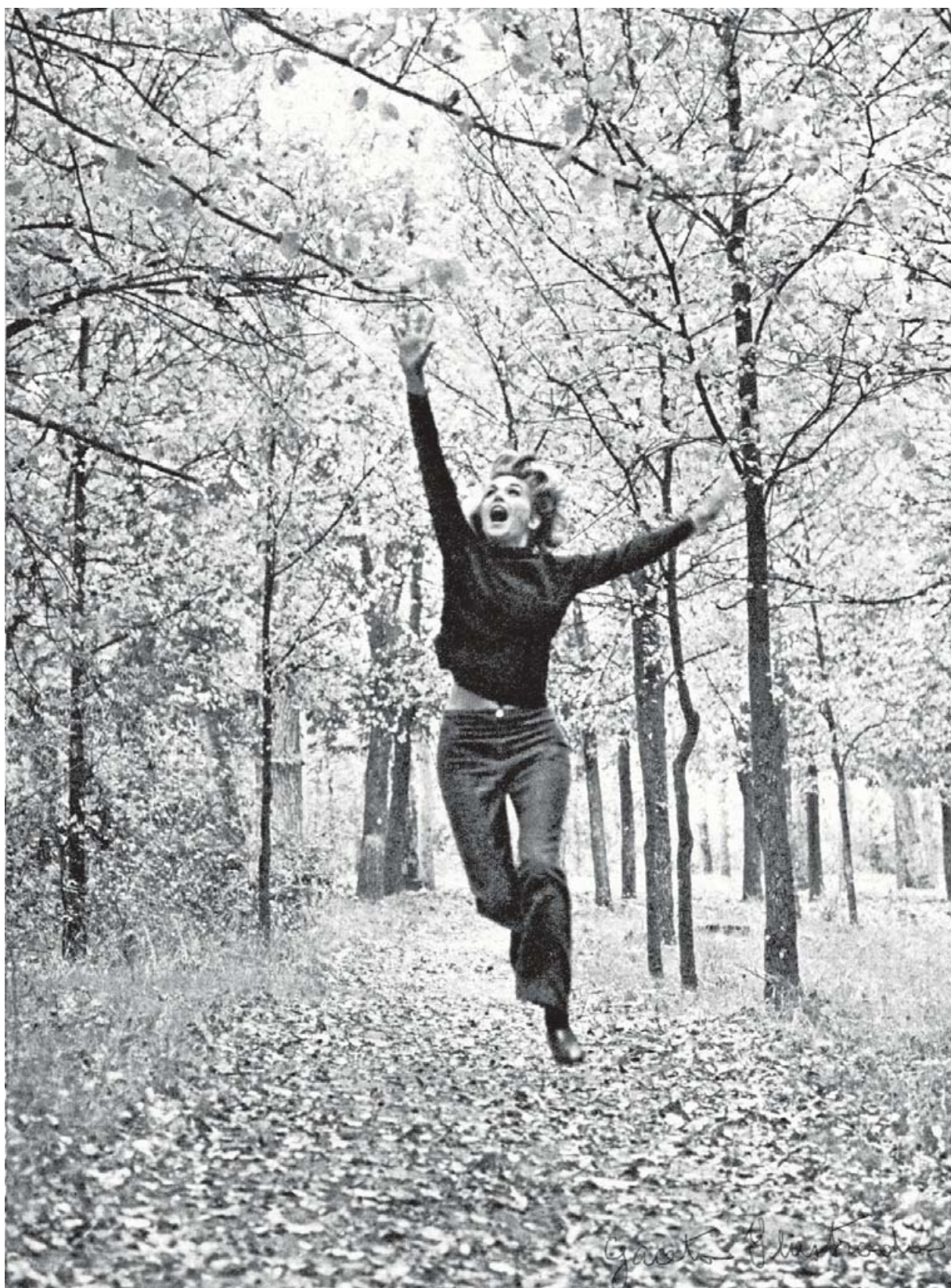

Arxiu Teresa Gimpera

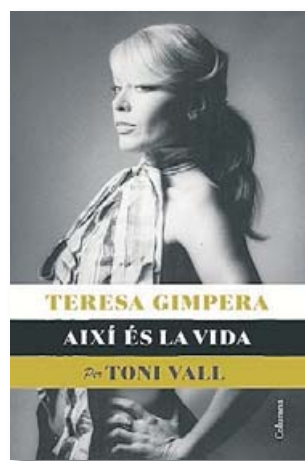
'AIXÍ ÉS LA VIDA'

Refugiada a França amb la seva família durant la Guerra Civil, mare de família nombrosa, icona de la publicitat, actriu, musa de la modernitat, la bellesa i l'elegància, Teresa Gimpera ha estat capaç de fer virar la seva vida diverses vegades per ser feliç. A 'Teresa Gimpera, així és la vida', el nou llibre del periodista Toni Vall, l'actriu explica als vuitanta-cinc anys els moments cabdals de la seva carrera professional i la seva vida personal a través de records, escenes rescatades de la memòria, personatges i amistats irrepetibles. Us oferim un tast de la publicació, que arriba aquest dimecres a les llibreries

TEXT
Toni Vall

TERESA GIMPERA

UNA VIDA APASSIONANT

Teresa Gimpera ha protagonitzat moments molt rellevants de la història de la publicitat, el cinema i la moda d'aquest país. Toni Vall els recull a *Teresa Gimpera, així és la vida* (Columna), que es publica dimecres.

[...]

Càsting I

Em malacostumo aviat a no haver de patir per si em donaran una feina o no. Les agències de publicitat em truquen directament perquè els interesso i en cinema també em donen per bona de seguida. Al llarg de la meva carrera només faig tres càstings. El primer de tots, el que més recordo, és el més curiós, el més estrany. Alfred Hitchcock em veu per casualitat en una revista americana, s'interessa per mi i truca a l'agència internacional de models William Morris: "Que la busquin!". "Esclar, dona! Les roses de Hitchcock!", em diu tothom. Em compro *Topaz*, la novel·la de Leon Uris que té previst adaptar al cinema i descobreixo que el meu paper seria el de Juanita de Córdoba, una porto-riquenya morena i passional. "Que estrany", penso. Vaig sola a Los Angeles, sense representant ni res, tota soleta. Uns problemes amb l'avió em fan arribar un dia tard. En lloc de dijous arribo divendres al vespre. Ja no faré la prova fins dilluns. Repeteixo obsessivament els diàlegs en anglès que m'he d'aprendre.

Hotel Beverly Hills, un cotxe de la Universal sempre a la porta allà on vagi, un assistent de diàleg per si l'anglès em causa problemes, el vestuari increïble d'Edith Head, doble de llums a les proves. Es gasten amb mi un dineral indecent. Tinc curiositat per saber què volen de mi, què creuen que els puc oferir.

Hitchcock no és gaire simpàtic, més aviat és distant. Demana que em maquillin de color oliva i em posin perruca negra. Íntimament penso que allò no anirà bé. Una perruca negra? Però si tinc faccions de rossa! El meu accent anglès és de tot excepte sud-americà. La prova consisteix a dir el diàleg que m'he après i servir una copa de brandi al doble de llums que em fa de *partenaire*. Hitchcock se m'acosta, m'agafa pel braç i m'explica com és el personatge i com voldria que el fes. El pla següent és un primer pla i la càmera se'm va acostant a poc a poc. "*Thank you very much, Miss Gimpera, and have a very nice trip home*".

Mentre ens enlairem, miro per la fines-treta les llums de Los Angeles. Deixo enrere els nervis terribles que he passat i m'envaeix una aclaparadora nostàlgia. Xampany. M'emborratxo.

Si em diuen que sí, hauré de rodar sis pel·lícules amb la Universal. Això diu el contracte que em fan signar. A la productora estan desesperats amb el dineral que Hitchcock els fa gastar. Hi ha una escena en què s'ha de servir un tros de foie i fan venir un xef del Chez Maxim's de París expressament. Talla el foie i se'n torna. Un despropòsit! No tinc ni una foto d'aquells dies. Ni se m'acudeix de fer-ne, no vull mostrar-me com una nouvinguda sense experiència. Al cap d'un mes rebo un xec, una carta i uns bombons: "Gràcies, però no ens quadra per al paper".

[...]

Feminista

Aprenc aviat a defensar-me. No començo a creure del tot en mi mateixa fins als trenta-vuit anys. Soc completament autònoma, independent; no tinc marit i em mantinc a mi i els meus fills. L'autosuficiència econòmica és un tresor per a mi. Soc una excepció, ho sé; les dones han de demanar permís per a tot. Però a la Dexeus no puc dir que em dic Teresa Gimpera, sinó senyora Sarsanedas. Quin disbarat. Si vull unes mitges me les compro. Si vull anar de viatge, vaig de viatge.

Tothom em vol. Tinc més feina de la que puc fer. Em sento forta i segura, i no demano permís per fer res. El món és dels homes, en soc conscient. És injust viure envoltada de discriminació, de masclisme, d'homes que es creuen superiors. No miro enrere, vaig a tota velocitat, corro, paro, corro, paro. No em sento abanderada de res, ni ara ni mai a la vida. Mai accepto cap feina a canvi de vendre el que no sento, de plegar-me als desitjos de ningú. Un dia em contracta un empresari de mantes i em diu que se suïcidarà si no faig cas dels seus requeriments amorosos. "Ja et pots suïcidat, que si em toques un pèl, et clavo una pinya, marxo corrents i ja m'has vist prou". Les dones grans, de la meva edat o una mica més joves, em diuen sovint que quina enveja que em tenen. Perquè he fet el que m'ha donat la gana mentre elles estaven tancades a casa fent, només, l'arròs i la bugada. "A vostè li hauria agradat fer de model?", els pregunto. "Sí, molt! Però ai, el meu marit...". Doncs ja tens la resposta.

[...]

Refugiada

L'habitació on vivíem quan vam ser refugiats. La recordo molt bé, la tinc gravada a la memòria. Els meus pares, Perfecte Gimpera i Núria Flaquer, són mestres republicans a l'Ateneu d'Igualada. El meu germà Josep neix el 1934 i jo, el 1936. Som igualadins. Esclata la guerra i els pares fugen. El pare se'n va a Argelers i nosaltres amb la mare. Amb una colla de nens i nenes orfes, anem a viure a l'Splendid, un hotel abandonat a Wimereux, Pas-de-Calais. A l'habitació hi ha un llit gran doble on dormim la mare i jo. El meu germà Josep dorm als peus, sobre un matalàs. I un nen de la meva mateixa edat a qui la meva mare ha acollit dorm dins d'un calaix. Hi ha també una finestra i una taula, on passo hores asseguda sense res concret per fer. Me'n vaig a dormir cada nit amb un got d'aigua i un tros de pa. Veig un paraigua per primera vegada i hi ha un brogit constant, el xivarri quotidià de la gent que viu al mateix edifici. Convivim amb molts andalusos i se'm queda enganxat el seu accent. Un dia, temps després, dibuixo l'habitació i l'hi ensenyo a la mare. "No pot ser que te'n recordis, eres molt petita". Hi passo tantes hores que se'm queda incrustada a la memòria.

A la mare li fa por que els nazis ens agafin i decideix que tornem a casa. També té por que quan arribem ens fiquin a la presó per ser refugiats republicans. La tornada a casa es fa amb molts canvis de vehicle. Cotxes i trens. Hi ha un bombardeig a Figueres; a la mare li fa por que ens amaguem en un refugi i ens porta a un lloc discret dalt d'una muntanyeta. Tapats amb la manta de l'avi Joan que traginem durant tot el viatge. Asseguts sobre un monticle, esperem que ens deixin sortir. Saps aquella pel·lícula, *La vida és bella*? Doncs veig llums i coses rares, però encara no sé què vol dir "guerra". La mare ens protegeix i ens explica històries perquè ens evadim. A Barcelona, l'avi ens recull i ens porta a casa seva. Li pregunto amb accent andalus al meu germà:

—Pero, José, cuándo vorvemo a España?

—Burra, que ja hi som, a Espanya!

Als quatre anys em bategen. Enfilada dalt d'un tamboret, em tiren l'aigua beneïda per sobre i quan arribo a casa em miro al mirall. Penso que l'aigua em deu haver curat de les crostes que tinc per tot el cos des de França. El mirall, però, em retorna la imatge de la mateixa nena plena de crostes.

El pare és a Argelers. Un dia torna a casa. Obro la porta i veig un senyor alt i prim. És ell. "Hola, fes-me un petó", diu. "Jo a vostè no el conec", dic.

Neix una germana, la Maria, però mor als tres mesos d'una pulmonia. El dia del funeral me'l prenc com si fos una festa, amb berenar i tot.

[...]

Política

Encara que sigui una mica inconscientment, la política em fa una mica de por. O respecte, millor dit. El Marc, el meu fill, no m'entén. Em retreu una certa indefinició ideològica. Si em pregunten si soc independentista, responc que soc catalana. Crec que amb la independència hi guanyaríem tots, però em costa ser taxativa. M'incomoda que a Espanya hi hagi gent que no s'esforça per entendre i comprendre sentiments de pertinença que no tenen res a veure amb els seus. Molt pocs polítics serveixen per a la professió que fan. Veig molta pobresa intel·lectual, molta falsedat, molts trucs per sortir-se amb la seva, i pocs valors que valguin la pena de veritat. Però ho tinc clar: voto sempre, encara que estigui empenyada, encara que no m'ho cregui, encara que m'hagi de tapar el nas; voto sempre. També l'1 d'octubre. És un dia emocionant. Voto en una escola a prop de casa. A les persones grans ens deixen passar al davant. Sec una estona als pupitres amb gent de la meva edat. Parlem, discutim, arreglem el món. A l'hora de marxar, no ens podem aixecar dels seients perquè són massa baixos. És

una escena còmica que contrasta amb el que ens expliquen que ha passat. Desitjo sort i encerts a un mosso d'esquadra, i marxo a casa contenta.

Vinc d'una família republicana i després de la Guerra Civil hi ha por. Ja he escrit al principi sobre el silenci que governa a casa quan la política apareix a les converses. A l'escola de la mare hi ha la foto del Franco penjada. Les classes s'han de fer en castellà. Als estius, el pare em demana que li escrigui una postal cada dia en català. I sobretot res d'escriure "*Querido papá*". Per això el primer cop que voto tremolo de por. Vaig molt a Itàlia per treballar i per veure el Craig. Allà hi ha moltes manifestacions polítiques de reivindicació, de protesta, d'autoafirmació. Sento enveja.

Un dia em ve al darrere el PP perquè els doni suport, molt al principi. Ni parlar-ne. També m'ho demana Pasqual Maragall, quan vol presentar-se a president de la Generalitat. Aquest cop sí que accepto i participo en un míting. M'agrada Maragall; me'l crec, em crec el seu entusiasme, la manera com entén la política i com pensa en la gent, com s'hi aproxima, com la té present. Si alguna opció política m'agrada hi fico una mica el nas, però em mantinc sempre independent. M'incomoda l'obsessió per catalogar la gent, per penjar-los etiquetes.

ACTRIU Teresa Gimpera en un fotograma de la pel·lícula *El espíritu de la colmena*. Arxiu Teresa Gimpera

[...]

Felicitat, seguretat, vellesa

He sigut feliç? Crec que sí. He viscut tragèdies, però també he tingut molta sort. Tinc més de vuitanta anys i puc explicar que he viscut coses que la majoria de dones no han viscut. "Quina vida que has tingut!", em diuen molt sovint. No he fet el que s'esperava que fes i estic contenta que així hagi sigut. He escollit un ofici per al qual no tenia vocació i que m'ha omplert molt. Mai m'ha faltat la feina i mai he tingut la sensació que l'havia d'enyorar. Soc longeva, com bona part de la meva família, i no soc conscient que l'edat hagi sigut una llosa que em pesés. Quan ets jove, no penses si viuràs molts o pocs anys, i ara que n'he viscut molts, em dol una mica saber que tinc un límit, que la vida se m'escurça, que estic en una mena de temps afegit. Soc vella, fins i tot molt vella, ho sé, i també sé que no em queden gaires anys. Però no hi penso. Estic jubilada, faig mitja, quedo amb les meves amistats. Ja no condueixo i continuo fumant. Suposo que, igual que quan vaig començar, per una certa coqueteria. Sempre m'ha agradat llegir, però últimament els llibres se m'acumulen. La pandèmia m'ha trastocat, com a tothom, i noto que em costa més concentrar-me. Tinc artrosi i sento dolor quan camino. Sempre he caminat molt; he anat amunt i avall sense pensar en distàncies, en trajectes i en temps. Ara, quasi sense pensar-ho, calculo les rutes més curtes per no haver de caminar tant. Me n'adono i no m'agrada. Ja no puc viatjar sola amb la despreocupació d'abans. Potser em vindria de gust tornar una vegada més a Laguna Beach, el poble del Craig, a veure la marea com puja i a escoltar aquell soroll de les onades que se'm va quedar gravat ja la primera vegada, però em fa patir que potser em passaria alguna cosa i m'ho trec del cap. He arribat a l'edat en què necessito tenir sensació de protecció, sentir-me segura. El temps dels grans viatges i de les aventures ja és història. I me'n recordo de tot.